

صندوق جمعیت ملل متحد

چهارمین برنامه کشوری صندوق جمعیت سازمان ملل متحد، برای ایران بر مبنای موفقیت‌های قبلی استوار است و به ارتقای کیفیت زندگی مردم ایران مساعدت می‌کند. هدف‌های این برنامه سه جانبه است: الف) ارائه و دسترسی بیشتر به اطلاعات و خدمات مربوط به بهداشت باروری کیفی؛ ب) تولید بهتر داده‌های حساس به جنسیت و افزایش توانایی ملی برای نظارت بر اجرای هدف‌های کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه و آرمان توسعه هزاره؛ ج) روش‌های اجتماعی-فرهنگی و ساز و کارهای نهادی پیشرفته که حقوق زنان و دختران را ترویج و از آنها حمایت و برابری جنسیتی را تقویت می‌کند.

هشت ره‌آورد و چند ابتکار در رابطه با این سه هدف به شرح زیر وجود دارد:

- در دسترس بودن بیشتر خدمات و کالاهای کیفی مربوط به بهداشت باروری از طریق:
  - تدوین ضوابط و معیارها و رهنمودهایی درباره حاملگی و زایمان امن و برنامه تنظیم خانواده؛ اشاعه مفهوم بیمارستان‌های دوستدار مادران؛ آموزش ماماها و متخصصان زنان و زایمان درباره زایمان طبیعی؛ و ایجاد روش‌ها و نظام‌های ارزیابی و نظارت یکپارچه خدمات بهداشت باروری؛
- ارائه اطلاعات و خدمات بهتر بهداشت باروری دوستدار جوانان از طریق:
  - تدوین سیاست و برنامه اقدام ملی درباره بهداشت باروری نوجوانان؛ تدوین و اجرای آزمایشی خدمات بهداشت باروری دوستدار جوانان و حمایت از پیوند و ارتباط والدین و دانش‌آموزان؛
- ارائه اطلاعات و خدمات بهتر مربوط به بیماری‌های مقاربتی، بیماری ایدز و ویروس آن از طریق:
  - تدوین رهنمودهایی درباره ارزیابی فراوانی بیماری‌های مقاربتی، مدیریت و گزارش دهی و ترویج چگونگی پیشگیری از گسترش ویروس ایدز و بیماری‌های عفونی بین گروه‌های پرخطر،
- ایجاد آگاهی و توانایی بیشتر در ارتباط با بهداشت باروری، حقوق باروری و مسائل جنسیتی، تقویت توانایی و آمادگی ملی برای برخورد با مسائل بهداشت باروری در موقعیت‌های اضطراری و پس از مناقشه از طریق:
  - تدوین یک برنامه اقدام و معیارها و ضوابط ملی درباره بهداشت باروری در موارد اضطراری، ایجاد گروه‌های واکنش سریع و ذخیره‌سازی و سائل و کالاهای مربوط به بهداشت باروری،
- افزایش توانایی برای نظارت بر تحقق هدف‌های کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه و هدف‌های توسعه هزاره از طریق:
  - تولید داده‌های حساس نسبت به جنسیت، هماهنگ کردن نظام‌های داده‌ها و بهبود شمول و کیفیت آمارهای حیاتی.
- پژوهش و آموزش در مسائل جمعیت و توسعه از طریق:
  - تدوین منشور پژوهش در بهداشت باروری، جمعیت و جنسیت و رسیدگی به مسائل در حال ظهور مربوط به جمعیت و تحرک‌های جمعیتی و پیوندهای آنها با توسعه پایدار.
- پشتیبانی متکی بر شواهد و مدارک از قوانین و مقرراتی که از افراد در برابر خشونت ناشی از جنسیت حمایت می‌کنند.

ابتکارهای فوق با چند برنامه در نواحی جغرافیایی منتخب در سطوح ملی اجرا می‌شوند. مسئولیت اجرای این برنامه به عهده تعدادی از مؤسسات دولتی و جامعه مدنی مانند وزارت بهداشت و آموزش پزشکی، مرکز آمار ایران، سازمان ثبت احوال، دانشگاه تهران و دانشگاه شیراز و سازمان دفاع از قربانیان خشونت است. علاوه بر موارد یاد شده، صندوق موفق شده همکاری نزدیکی با مجلس شورای اسلامی در زمینه جمعیت و توسعه برقرار نماید. با تشکیل کمیته جمعیت و توسعه در مجلس، هر دو طرف همکاری‌های خود را بر موضوعات تغییرات جمعیتی در ایران متمرکز نموده‌اند.

صندوق جمعیت سازمان ملل متحد برای ثبت و مستند کردن تجربه ایران در زمینه جمعیت و حمایت از مشارکت دانش بین ایران و کشورهای دیگر از طریق روش‌های همکاری جنوب - جنوب از جمله شبکه‌های منطقه‌ای اولویت قائل است.

فعالیت‌های اصلی در جمهوری اسلامی ایران

صندوق جمعیت ملل متحد

صندوق جمعیت سازمان ملل متحد کارگزاری بین‌المللی مربوط به توسعه است که از حقوق هر زن، مرد و کودک برای برخورداری از زندگی سالم و فرصت‌های برابر حمایت می‌کند. این کارگزاری از کشورها برای استفاده از داده‌های مربوط به جمعیت به منظور تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌هایی برای کاهش فقر و تضمین این امر که هر حاملگی آگاهانه، هر زایمانی ایمن، هر فرد جوانی عاری از ایدز و ویروس آن باشد و با هر دختر و زنی با شرافت و احترام رفتار شود، پشتیبانی به عمل می‌آورد. صندوق جمعیت سازمان ملل متحد سال ۱۹۶۹ به عنوان صندوق سازمان ملل متحد برای انجام برنامه‌های مربوط به جمعیت شروع به فعالیت کرد و سال ۱۹۷۲ تحت اداره مستقیم مجمع عمومی سازمان ملل متحد قرار گرفت و به این ترتیب موقعیتی مشابه برنامه توسعه سازمان ملل متحد و یونیسف پیدا کرد. نام این کارگزاری سال ۱۹۸۷ به صندوق جمعیت سازمان ملل متحد تغییر یافت اما UNFPA به عنوان نام اختصاری آن باقی ماند. این کارگزاری سال ۱۹۹۴ به عنوان نهاد اصلی سازمان ملل متحد برای پیگیری و اجرای برنامه اقدام کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه (قاهره) برگزیده شد. صندوق جمعیت سازمان ملل متحد از اعضای بنیانگذار گروه توسعه سازمان ملل متحد و از حامیان مالی اولیه برنامه مشترک ملل متحد در زمینه ایدز است. صندوق جمعیت سازمان ملل متحد از برنامه‌هایی در بیش از ۱۴۰ کشور، ناحیه و سرزمین پشتیبانی می‌کند. همکاری صندوق جمعیت سازمان ملل متحد با ایران از سال ۱۹۷۰ بر مبنای پروژهای و از سال ۱۹۹۰ بر مبنای برنامه‌های ۵ ساله کشوری شروع شد. برنامه ۵ ساله کشوری کنونی، چهارمین برنامه‌هاز سال ۱۹۹۰ در سال ۲۰۰۵ بر محور «چارچوب کمک‌های توسعه‌ای سازمان ملل متحد» آغاز گردید. پشتیبانی صندوق جمعیت سازمان ملل متحد نتایج محسوس در ایران به بار آورده که در شاخص‌های جمعیت و بهداشت باروری به خوبی آشکار است. از سال ۱۹۹۰ نسبت مرگ و میر زنان بر اثر زایمان و حاملگی تا ۸۰ درصد کاهش یافته؛ نسبت استفاده از تمامی روش‌های پیشگیری از ۶۴ درصد به ۷۹ درصد افزایش یافته؛ و مراقبت پیش از زایمان و زایمان با حضور افراد آموزش دیده در بیمارستان‌ها و زایشگاه‌ها حالا تقریباً همگانی است. نیل به چنین موفقیت‌هایی بدون تعهد دولت، سیاستگذاری‌های جمعیتی تعیین‌کننده ملی، حمایت رهبران دینی و همکاری نزدیک بین صندوق جمعیت سازمان ملل متحد، دولت و جامعه مدنی ممکن نمی‌شد. صندوق، اکنون با همکاری دولت جمهوری اسلامی ایران در حال برنامه ریزی برنامه پنجم خود براساس اولویت‌های برنامه پنجم کشوری می‌باشد.

صندوق در جهت پیشبرد مأموریت خود با دولت‌ها، دیگر کارگزاران سازمان ملل و همچنین جوامع مدنی همکاری می‌نماید. در این راستا صندوق فعالیت‌های خود را بر اساس برنامه عمل کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه (ICPD) و همچنین اهداف هزاره (MDGs) متمرکز نموده است. بدلیل اینکه تاریخ‌های تعیین شده بمنظور دسترسی به اهداف این دو برنامه سرعت نزدیک می‌گردند فعالیت‌های بسیاری در تحلیل تأثیر اقدامات انجام گرفته و همچنین نتیجه بخش نمودن فعالیت‌های آتی صورت گرفته است.

سه زمینه اصلی فعالیت‌های صندوق، بهداشت باروری، برابری جنسیتی و استراتژی‌های جمعیت و توسعه بطور تفکیک‌ناپذیری باهم ارتباط دارند. تحرکات جمعیتی از قبیل رشد، ساختار سنی، باروری و مرگ و میر، مهاجرت و دیگر مسائل توسعه انسانی، اجتماعی و اقتصادی را در تمامی جهات تحت تأثیر قرار می‌دهد. صندوق جمعیت سازمان ملل متحد به دولت‌ها، به تقاضای آنها، برای تدوین سیاست‌ها و تدابیر به منظور کاهش فقر و حمایت از توسعه پایدار کمک می‌کند این کارگزاری همچنین به کشورها مساعدت می‌کند داده‌های مربوط به جمعیت را که می‌تواند به آنها کمک کند گرایشات جمعیتی را درک کنند، گردآوری و تجزیه و تحلیل کنند. برنامه چهارم صندوق بر طبق برنامه چهارم کشوری ایران برنامه‌ریزی شده است. کلیه همکاری‌های فوق با در نظر داشتن مسائل فرهنگی و مالکیت و رهبری ملی برنامه‌های توسعه برنامه‌ریزی شده‌اند. با توجه به دستاوردهای قابل ملاحظه ایران در زمینه جمعیت و بهداشت باروری، همکاری‌های صندوق در زمینه‌های زیر اولویت بندی شده است:

پایدار نمودن دستاوردهای کشور در دو دهه گذشته با هدف ظرفیت‌سازی سازمان‌های داخلی؛ کاستن از تفاوت‌ها و هم سطح ساختن شاخص‌های بهداشت باروری در منطقه؛ بهبود کیفیت مراقبت‌های بهداشت باروری و برنامه‌های اجرائی در این زمینه؛ هدف قراردادن مجدد آن دسته از برنامه‌های کنفرانس جمعیت و توسعه که کمتر به آنها پرداخته شده است، مانند بهداشت باروری جوانان، اچ‌آی‌وی/ایدز، ادغام برنامه‌های جنسیتی در مسائل جمعیتی (سالمندان، محیط زیست، شهرنشینی و غیره)؛ ادغام موضوعات بهداشت باروری و تنظیم خانواده با برنامه‌های بشردوستانه در کشور از جمله برنامه‌های مربوط به بحران و ارتقاء تبادل دانش و تجربیات ایران و دیگر کشورهای منطقه.

پیشینه کارگزاری در ایران و جهان

رسالت اصلی و اولویت‌ها در ایران و جهان